

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

A bajai utczával szemközt Falcione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények
intézendők és minden díjak fizetendők.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Hogy ellenőrzi Bács megye az árvapénztárakat?

Lapunk múlt számának vezérezékében méltattuk a legújabbban fölfedezett garai árvtári sikkasztást, mely élénk világot vet a bács megyei közigazgatásra.

Bzttal arról az ellenőrzésről kell szólnunk, melyről Apponyi Albert gr. is oly éltélő kritikát mondott minapi parlamenti beszédében, a mely ellenőrzés lehetővé teszi, hogy a közgyám a közösi árvtárból 11 év alatt 10.000 frtot fölfühaladó összeget sikkasszon.

Ez ellenőrzést énkén illusztrálja a helyben megjelenő főispáni újság, a „Bácska”, melynek legutóbbi számában „Az állítólagos garai árvtári sikkasztás” czimen reflexiók jelentek meg múlt vezérezékünkre. — A ki e czímet elővassa, — az első sorban azt hiszi, hogy az általunk nyilvánosságra hozott sikkasztás nem felel meg a valónak.

Ugyanerre engednek következtetni a bevezető sorok, melyek közleményünket „tendencziózus” és „valótlan tényekkel felezifrazított”-nak deklarálják.

És mégis mit találunk a „hivatalos” lap „megbízható ismertetés”-ében?

Szóról-szóra ugyanazt, a mit mi írtunk, azzal a különbséggel, hogy a jeltelt lap bár öntudatlanul, de súlyosan kompromittálja a megye ellenőrzési rendszerét s magát a sikkasztást „szabálytalan pénzkézelés”-nek nevezi.

Elmondja ugyanis ez a furesa „czáfolat”, hogy Gara község gyámpénztárának 1889-iki számadásai a község által tárgyalatván, a megye alispánjához betérjesztettek, az árvaszéki számvétség által felülvizsgáltattak, három ízben kiadott észrevételekre adott válaszfeleletek alapján teljesen **rendbe hozattak**. A főszámvevő jelentése alapján a megyei közgyűlés 1890. évi decz. 16-án Rohm Mihály közgyámot a szokások fentartások mellett a további felelősség alól fölmentette.

Ily alaposan elkészített, oly rigorosusan megvizsgált s fölbírált számadásokban, — a mi szerény véleményünk szerint — nem volna szabad később hiányokat fölfedezni, a minthogy a későbbiek szerint, maga a „Bácska” konstatálja az óriási mérvű hiányokat.

Jelesem, — ugyanígy a klasszikus „czáfolat” —, midőn később Rohm Mihály betegsége miatt szakértőt küldetett ki az árvtári számadások elkészítésére, annak az lón az eredménye, hogy „a 1890. év végével kitüntetett 5156 frt 19 krnyi készpénz maradvány helyett a pénztárban **csak 76 frt 06 kr találtatott**.”

Rohm Mihály ekkor, — mint minden sikkasztó, összehordott hetet-havat, hogy a hiányra nézve megnyugtassa Bács megyét.

Pl. azt mondja: hogy „az onnan ered részben, hogy az egyes hagyatékok és kiskorúak ingatlanainak eladása folytán elért vételárt egész összegben az árvtári napló készpénzrovatába a kiskorú vagy hagyaték javára bevételzte, de ezen összeget a vevőktől készpénzben még meg nem kapván, abbéli tartozásukat az árvapénztár fedezetéül **elő nem írta**, részben pedig a ként keletkezett, hogy ő egyes feleknek az árvapénztárból kölcsön-előlegeket adott, de a megfelelő kölcsönnyeltekre vonatkozó kötelezvényeket az árvtári naplóba **még be nem vételzte**.”

Ezt a gyanus és semmiképp nem menthető kapkodást Bács megye nem tartotta elegendőknak arra, hogy Rohm Mihályt rögtön átszolgáltassa a fenytő bíróságnak, s azonnali pénztárvizsgálatot tartson, hanem 1892. évi febr. 8-án küldte csak Raab Béla tb. főszámvevőt Garára „a pénztár kezelés részletes és beható megvizsgálása” végett.

Ez a beható vizsgálat kísütötte aztán, hogy a garai árvapénztár majd egy évig gazdátlanul állott, a mennyiben Rohm Mihály 1890. év végével állásáról **leköszönt**, (már akkor — úgy látszik, — alkalmatlanná vált a 10 évig ellenőrzés nélkül vezetett hivatal.) utódja a választást **el nem fogadta**, mert nem mert ahhoz a a cassához nyulni, 1891. évi ápril havában megválasztott Klénáncz Mátyás, a ki azonban oly föltétel mellett fogadta el a választást, ha tiszta bort öntenek a poharába, vagyis átvizsgálják előbb alaposan a pénztárt, a mitől azonban mindenki fázott s így az **csak 1892. jan. 16-án történhetett meg**.

Szólatassuk meg most a „Bácska”-t:

„Az 1892. évi január hó 6-án megjelent ezen átadósor a községi előjárók által Rohm Mihályt terhelő hiány csak általánoságban a főkönyvben előrt árvi követések és a pénztárban talált kötelezvények és készpénz egyszerű összegezésével és illetve a fedezetnek az árvakövetésekkel való szembeállításával — 10296 frt 56 krban állapított meg, a nélkül, hogy az, miszerint ebből mennyi a készpénz s mennyi az egyéb okokból származott hiány, számszerűen meghatározott volna, a nélkül, hogy ezen hiány részleteiben, minőségben, keletkezésében és időkeiben is megállapított volna. Magat a hiányt Rohm Mihály az átadósor indokolni vagy erre s általában a kezelésre nézve fölvilágosított adni nem tudott, mert szélhámos folytán emlékező tehettség, fölfogási képessége fogyatékos volt akkor és ilyen ma is azonban bejegyzését adta arra nézve, hogy ezen 10296 frt 56 kr. hiány összes ingatlanaira bekebeleztesse.”

Íme a „czáfolat”, mely nem egyéb, mint ismétlése annak, a mit múlt vezérezékünkben röviden elmondunk.

Ki már most a „tendencziózus” s ki „czifrázza valótlan tényekkel” a történeteket: a „Z. és V.”, avagy a „Bácska”?

Lássuk tovább a felületes ellenőrzésnek számalmas önbemismeréseit.

Találtak a Bácska szerint 64 drb olyan kötelezvényt, melyek szabálytalanul állították ki s tkvileg biztosítva nincsenek.

A hiány tehát majd csak alaposabb vizsgálat nyomán lesz végleg megállapítható.

Az eddigi hiány a főszolgabíró jelentése szerint „teljesen fedezve van.”

Lehet-e jóhiszemmel ezt a főszolgabírónak jelenteni, midőn még az sínes tudja, hogy tulajdonképp mennyi a hiány?

Eddig befolyt volna Rohm Mihály eladott vagyonából 3820 frt 06 kr. — Ez még nem fedezi a 10296 frt 56 krt.

Végül jelenti a Bácska, hogy Rohm Mihály letartóztatva nincs, mert a főszolgabíró „a bünyenyítő följelentést meg nem tette.”

S miért nem tette meg?

Mert Rohm a hiányt megtéríteni kínálkozott s ezt önkénytel tette, (nemeselekké sikkasztó!) de az sínes megállapítva, hogy 10 — avagy 20.000 frtot sikkasztott-e?

Szólatassuk meg ismét a Bácskát: „A fentiekből tehát kiderül, hogy **eddig sikkasztás gyanuja fenn nem forog** és nem valószínű, hogy a további vizsgálat folyamán is az fölmerülne; továbbá, hogy a felügyeleti hatóságok részéről **minden szükséges intézkedés megtétetett**, miszerint ezen szabálytalan eljárásból netán származható kár megtérítessék; végre hogy azon állítás, miszerint a volt közgyám letartóztatva lenne — **kiholtamány**.”

Összegezzük a tényeket.

Garán „szabálytalan eljárás” folytán eddig 10296 frt 56 kr. hiányt fedezett föl a megye, melynek fedezésére a közgyám késznek nyilatkozott.

Bács megyében a pénztári hiányokat „szabálytalan kezelés”-nek nevezik, melyeket ha az illető megtérít, akkor derék, becsületes ember.

Másutt ellenben, ha a pénzkézeléssel megbízott közeg pénztárából egy árva krajczár hiányzik, melyről az

illető elszámolni nem tud, — akkor ő sikkasztó s el-lene fenytő följelentés tételét folyamabba.

Ítéjje meg a közönség, hogy ott, a hol olymérvű erkölcsi színvakság uralkodik, hogy evidens s nagymérvű sikkasztás esetében egész nyíltan a hivatalos lap utján megvédelmezik a sikkasztót, és eltagodják a napvilágos tényeket: miféle állapotok uralkodnak?

Országgyűlési napló.

— **Apr. 29.** — A képviselőház mai üléseinek legnevezetesebb eseménye, hogy a kormánypart is bele-vegyült az indennyt-vitába. A hallgatás taktikájának e megszokása alatt rejlik-e új taktika és miben áll az, egyelőre nem keressük; a tény magat azonban szákség-egs konstataálni.

A mai vitát Tompa Antal kezdte egy ügyes kis beszeddél, majd Csáky Kálmán gróf mondott egy pár szót, mire Hoitsy Pál beszélt hosszabban, élénk hatás közt mutatta ki, hogy a parlamentarizmus nem az ellen-zék, hanem a kormány és a többség rontja meg. Nagy sikere volt a kormánypart egyik új képviselőjének, Ragályi Lajosnak is, a ki mai beszédével kiváló parlamenti erőnek bizonyult. A választási visszaélésekkel foglalkozott beszédének az a része heves személyes contro-verziára szolgált alkalmul közte és Horánszky Nándor, majd az ülés végén közte és még Linder György közt. Kitűnő beszéd volt, a mely ezután következett, a Beöthy Akosé s különösen érdekesek és hatásosak voltak fejtegetései a klóttúrról és a katonai jelvények közösi jelentőségéről. Végül Hieronymi Károly beszélt.

— **Apr. 30.** — A képviselőház ma folytatta az indennyt ülést, úgy a hogy a tárca-regények folytatása szokott készülni. Beszét Kolosvári Kiss István meg Sági Gyula, kommentárokkal szolgálva a vita eddigi eredményeihez. Egy kicsit frissebb levegőt mozditott meg a Kemény Pál rövid beszéde, a melynek a révén Fenyvessy Ferencz alkalmat talált, hogy személyes kérdésben felszólaljon.

Szűlgyi igazságügyminiszter felett két interpellációra, Gulner Gyulának, a katonai büntető törvénykezés kérdésében azt felelte, hogy a tárgyalások folyamabban vannak s lsten segítségével valamikor el is fognak végződni. Polónyi Gézát pedig megnyugtatta azzal, hogy gondoskodni fog, hogy a fenytő-perekből csak is az jusson nyilvánosságra, a mi a bíróság nyilvános tanácskozásában történik.

— **Máj. 2.** — Az indennyt-vita ma bevégződött, lényes illusztrációjaúla ama vádnak, hogy az ellenzék obstrukciót csinál. Ma még Kün Miklós és Csanádi Sándor felszólalása tette teljessé a vitát, mire a záróbeszédük következtek, s alkalmul szolgált Hegedűs Sándor-nak, Hefli Ignác-znak, Apponyi Albertnek és Wekerle pénzügyminiszternek egy fényes dialektikai mérkőzésre. Ennél az érdekes polemianál még érdekesebb volt a pénzügyminiszter két nyilatkozata. Az egyikkel bejelentette, hogy a valuta-rendezésről szóló törvényjavaslatot mihamarabb betérjeszti s kérni fogja a sűrűs tárgyalását, a budgetvita megszokásával is. A másikkban megnyugtatta a házat, hogy ha a hivatalnokai fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat július 1-ig nem válhatnék is törvénynyé, a kormány fog módot találni rá, hogy a tisztviselők ez év második felében már a magasabb illetményeket kapják. Mind a két bejelentés általános helyesléssel talákozott. A szavazás természetesen újra többséggel adott a kormány-nak, mely most már július végéig nyugodtan nézhet szembe minden parlamenti viszontagsággal.

Holnap a ház a földmívelési budgettel visszatér a költségvetés tárgyalására.

Dr. Kék Lajos beszéde.*)

T. ház! Az általános közigazgatási kiadások és bevételek 3-ik rovatát, ha b. figyelmére méltatta a t. képviselőház, úgy bizonyára szembe tűnt minden egyes igen t. képviselő-társannak ezen tétel a) és b) altételének egymás közti nagy aránytalansága. — Ugyanis az a) altétel szerint a budapesti önkéntes (tűzoltó egylet) segélyezésére 5000 frt, a b) altétel

*) Olvasóink kíváncsiságára közöljük itt dr. Kék Lajos orsz. képviselő minapi parlamenti beszédét egész terjelmében. A szerk.

szert az országos tüzoltó-szövetség fenntartására és az általa kiküldendő biztosok költségeinek fedezésére 2000 ft.

Ámde a nagy ellentét az orjási aránytalanság még inkább szembeszökő akkor, ha egyrészt a segélyezés célját és intencióját, — más-részt pedig ezen segélyezett intézmények hivatását, feladatát vizsgáljuk.

Meg vagyok győződve, miszerint a t. ház előtt is köztudomású dolog, hogy Budapest fővárosnak van egy mintaszereűleg szervezett hivatásos tüzoltóság, mely bármely fővárosi tüzoltósággal versenyez; — van továbbá egy tekintélyes nagy csoportból álló gyári tüzoltósága s végre a jelen költségvetésben felvett önkéntes tüzoltóság. — Ezen három kategóriába tartozó összes testületek közös célja a fennálló szabályrendelet, illetve saját alapszabályaik értelmében a főváros területén keletkező tüzeknek eloltása, tehát tűzvézés esetekben az oltási segély nyújtása.

Az országos tüzoltó szövetség célja pedig saját alapszabályai szerint a következő.

C z é l:

5. §. A tüzoltó ügynek országszerte egyenlő elvek szerinti fejlesztése, tökéletesítése s tüzoltó-testületek rendszeres megalakításának előmozdítása.

Tüzrendszert tekintve szakvélemények adása; a vonatkozó törvény és kormányrendeletek fogantatása fölötti örökös, s általában tüzrendszert ügyekben a hatóságok támogatása, végül statisztikailag a tüzoltó-ügy állásának nyilvántartása.

Nélkülözöm ezúttal a pontos statisztikai kimutatást a legutolsó időről, de egy év előtt az országos tüzoltó szövetség 600 testületet foglalt magában, mintegy 30—40 ezer taggal.

Már most t. ház! ha szembe állítom a 130—140 tagból álló bp. önk. tüzoltó-testületet az országos tüzoltó-szövetséggel, akkor önkéntelenül felmerül előttem ama kérdés, vajon miként lehet az, hogy a bp. önkéntes tüzoltó test, 5000 ft. állami segélyével szemben az országos tüzoltó szövetség csupán 2000 ft. szubvenciót kap?

De igaz t. kpház, akkor amidőn így a két segély-összeget egymással szembe állítom korántsem akarom ezzel azt jelznie, mintha a bpti önkéntes tüzoltó-egylet szubvencióját tekintem emellett túl nagyknak; mert jó lélekkel állíthatom azt, miszerint a kormány ezen 5000 ft. segély-összeget minden krajczárja a lehető legzelelányosabban befektetett tőkéjét képezi. A bp. tüzoltó-egylet kiesinyben végzi ugyanis azt a munkát, amit az országos tüzoltó-szövetség segélyezés hiányában még kiesinyben sem végezhet, de ennek volna hivatása az.

Nevezetesen a bp. önk. tüzoltó-testület saját iniciatívájából éventint rendez tüzoltói tisztí és altszti szertanfolyamokat saját vizsgálást tisztjei által.

Állíthatom, hogy aránylag ezen tanfolyamok igen sikerültek is, amennyiben éventint 50—60 vidéki tüzoltó nyert itt képeztést.

Ámde senki nem fogja tölem elvitanni állításon azon igazságot, hogy mindaddig, míg az országos tűzvédelem az önkéntes pusztá jó akaratra lesz bízva, elvárható nem lesz, hogy az ország legtávolabb részéből a határokat érintő megyék illetve községekből az az egyszerű iparos tüzoltó saját költségén teyze meg oda és vissza az utat és költségeskedjék 30—40 napon át a fővárosban.

De hát ennek nem is kellene így lenni, mert igen kevés szubvencióval elérí az országos szövetség azt, hogy a vidéki tüzoltóságot megteremti.

Nézünk, tekintünk szét csak az országban, látjuk, hogy vannak filoxera és árvíz védezőbiztosok, vannak községek a ménék, bikák s egyéb tenyész állatok ellenőrzésére, vannak szőlőszeti vándor-tanulók, kik állami szubvenció mellett a szakmájukban eljárnak; de nincsenek mai napig rendszeresítve ily községek, kik községeinket és központukat a tüzoltás, tűzvédelem szakaszú smereteibe bevezetnék.

S van-e t. ház az országban ember, ki ezek égető szükségét be ne látja.

Nem akarom, azon tüzeseteket, melyek csak ezen költségvetés tárgyalása alatt, tehát három hét alatt az országban dultak, egyenkint felsorolni s csak legyzen szabad konstánstalom azt, hogy a hirdapok ezen idő alatt 42 tüzesetet regisztráltak, ezek között 10 olyant, ahol vagy nagy részben vagy legalább is fele részben a község templomostól iskolától és községvezetéstől együtt légték. — És nagyon sajnos az is, hogy ezen 42 esetenél az illető községekből csak 8-nak volt tüzoltósága.

Nem vadolom minden mulatsátsáért a kormányt, mert fény az, hogy 1888 évi aug. 12-én ki lett bocsátva egy tüzrendszeti kormányrendelet, amelynek a bajokat orvosolni kellett volna; s csakhogy batran álltom, miszerint inkább növeli a bajt.

Nagybó bajban vagyunk mi tüzoltók ezzel a rendelettel, mint a kath. papsg az elkeresztelési rendelettel s csakis abban egyezünk meg, hogy az olyken léppén, mint hatóságaink alkalmazzak, mi is debachálunk végrehajtása ellen.

Az említett kormányrendelet szépen elmondja a 15. §-ban milyen fajta tüzoltóságok alakulhatnak illetve, kell, hogy megalakuljanak s hogy ezek a hatóságok által miként létesítenők, szervezendők, majd előbb pedig a 8. §-ban elmondatik, hogy milyen és hany fecsendők tartozik minden község beszerzésére.

Ez a kormányrendelet, látjuk a közéletben most már minden meggyében meglehetősen nagy preszióval részben végrehajthat. Részben mondom azért, mert csakis a fecsendők beszerzését meg-hagyó 15-ik § hatájtik végre. Minden jász fészalgrábjra szigoruan meghyájta, hogy a községek a fecsendők át hozza terjeszkék be, — az aztán tekintet nélkül arra, hogy járásában vannak-e régi praktikus tüzoltók, maga lép a fecsendőséggyárossal érintkezésbe, megveszi a drága és kényes portékát s mikor a drága portéka a községbe megérkezik, ugy vannak vele a községek, mint az egyszerű ember a chronometer órával, a mikor ez lejárt, — kereste a kulcsokat, hogy ismét felhuzhassa.

Egy ilyen szív nyomó szerkezetű fecsendő rendes ára 800, 1000, 1200 ft., — némely község a rendelet értelmében köteles 2—3—4 darabot megvenni, s a szakismeret hiánya a rossz kezelés folytán, mire a tűzhöz kerül, már tönkre is van téve.

Volt alkalman számos községben közvetlen tapasztalatokat szerezeni, de más tüzoltó-társaim hiteles kimondásából bizonyíthatom, hogy e drága szerzsán, ha a községbe megérkezik, a kisbíró betolja abba a fészlerbe, ahol az ő tyukjai és pulykái tanyáznak fölötté, — s hogy azért e szavítvány mily állapotba jutnak itt, azt bizonyára mondanom sem kell.

Tehát e révén óriási a veszteség évenkint.

Innen-onnan megérjük azt, hogy a nagy preszió alkalmazása mellett a drága fecsendők minden valamire való községben lesznek beszerve, de sajnos, hogy eddig mi gond sem lett arra fordítva, hogy az egyes községekben ezen több szakértelmet kívánó új gépszervezetű fecsendők kezelése és gondozásához meg legyenek az alkalmas egyének is. — Az országos tüzoltó-szövetség nyújtandó állami segélynek tehát célja az volna, hogy megégyentül ily tüzoltói biztosok, mint szakértő vándor-tanulók volnának kiküldendők, kik az egyes községek tüzoltóit begyakorolhatnák és a célirányos tüzoltás és tűz elleni védekezés ismereteibe bevezetnék.

Szamos megkéséro levelet tudnék felmutatni, melyben egyes községekben a tüzoltók testülete alakulni óhajtottak s csak arra kérték a vezetésem alatt lévő egyelet, hogy vállalkozzék valaki arra, a ki őket bevezesse. — De hát jól tudjuk, hogy a vidéken rendszerint csupa szegény iparosból áll a tüzoltó-testület, hogy aztán az egyeletével szemben elvállalt szolgálaton kívül még költségeskedéssel a vidékre utazék s napokat elveszítsen, munkáját elmulasztja — ennyi jóákaratot már az állam nem kívánhat.

Szerettem volna t. képvis. ház, e tárgyban egy határozati javaslatot beterjesztani azirant, miszerint az ország, tüzoltó-szövetség nyújtandó szubvenció a bpesti önk. tűz-nak adott segély-összeget erejéig szinten emeltessek fél 5000 ft.-ig, tekintve, hogy a nyújtandó 2000 ft. még a központi iroda költségeit sem fedezi s eddig hivatásának a szövetség csupán azon okból volt képes megfelelni: mert saját tagjait adózta meg s ebből fedezte a szükségesebbeket.

Mint hogy azonban Budapest főváros hatósága csak e napokban határozta el a legutóbb tartott közgyűlésén, miszerint a kormányt felterjesztésben megkéri, hogy ugy a fővárosi, valamint hazai tüzoltóság emelés és segélyezés céljából a tűzbiztosított intézetek bizonyos há barmi csekély e című adóval is rovassanak meg; azért tehát azon reményben, hogy ezen felterjesztésnek ugyis himmarább fogadják leend, megkérem az igen t. belügyminiszter urat, miszerint a folyó évre keressem utat és módot arra nézve, — s talán ebben az igen t. miniszterelnök urat a rendelkezési alap is kishégetné, — hogy ezt a nagyon is csekély összeget a szubvenció válandó intézmény megszerzésére célja és feladatához mérten felemelhesse.

Megyei s helyi hírek.

* **A m. kir. államvasutak** fűzetvezetéseinek vonal-területein f. e. május hó 1-ével beálló változások a városunkban székelő osztálymunkásokhoz sem hagytak értelemelül s annak lényeges átalakulást vontak maguk után. Az eddigi Bajmóktól—Gombosig terjedő vonalrészhez még a Szabadka—bajmóki szakasz is csatolattott s ezzel együtt a zombori osztálymunkások hatásköre alá egy olyan vonalrész lett rendelve, mely Szabadka állomás kizárásával Gombos állomást a partvágnyalval együtt befoglalva 90 f. km. hosszú vonalat képez s hosszúsága nézve az újonnan szervezett Bpesti dűl fűzetvezetéshez áll tartozó osztály munkások között harmadik helyen áll. Az osztálymunkások vezetésében is változás történt, a menyiben — mint értesülünk — az eddigi osztályfőnök Friedman Samu mérnök Bpestre az fűzetvezetési központra lett áthelyezve s helyét az új beosztás folytán felszólított Szeged—Bajmóki osztálymunkások vezetője, Szentmiklóssy Dénes főmérnök foglalja el. Friedman Samu osztálymunkásokban a hivatal szakavatott, buzgó főnök, a zombori mévelt tárásny pedig egyik rokonszenves, kedvelt tagját veszíti el, ki több év itt tartózkodása alatt mindazok tiszteletét és barátságát tudta kívívni, kik vele közeliálliránkezésben állottak. Nagyszámú tiszteletlő bizonyára ószinte sajnálattal veszik tudomásul körükből való elhúzását s sok szerencsét kívánnak neki új és nagyobb hatáskörének betöltéséhez!

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Kiszely Róbert, kulai kir. adóhivatalnokot a pénzügyminiszteriumhoz számtisztnek nevezte ki.

* **A miniszter elismerése.** A pénzügyminiszterium Szach Gyula kati jelezésére az adóbehajtás körül mult évben kifejtett tevékenységéért elismerést fejezte ki.

* **Zombor szab. kir.** város pénzügyi és gazdasági bizottsága 1892. évi május hó 2-án j. n. 3 órákor a városzaha tanács-teremben ülést tartott. Targyak: 1. A honvédelmiaktanya építészeti felülvizsgálata. 2. N-hai Gyólayok Rozália hagyatékából a város kezeleése alá jutandó ösztöndíj alapítvány iránti intézkedés. 3. A zombori szeb olvasókör kérvénye 77 ft. birtokváltozasi illeték elengedése iránt. 4. Évald Jakab gyemester kérvénye az új honvédelmiaktanyával felszerelődött teendői folytán évi járandóságának fel-emelésé iránt.

* **A „Szegedi Napló”** a napokban megjelent számának tájékoztatása „Két régi rendőr” Klemm és Virágóhról emlékszik meg, a melyből a Klemmre vonatkozó részt idéljük: Még régi időkbeli volok mind a ketten, amidőn a paraszt urakodott odakint a mezők fölött. Mikor olesó volt a rendőrelés s a kesziorjáró betyárók öb-hat puskát hordtak magukkal a saraglyában. A rablófogás technikáját még abban az időben tanulták mind a ketten. Különbön riválissak voltak ök, az egyik megyei eszenbízott, a másik városi s ez hozta most öket együvé; hogy meghaltak mind a ketten. Szinte megfűződés halja az ember. Meghaltak. Az egyik erőteljesebb, corpulensebb, mint a másik. Klemm Jusztin a eszenbízó szervezése előtt tekintetes Csongrádmegyének volt a bizosa a kistéleki részen. Tipikus slakja a régi eszenbízottai volnának, aki lovaslegényével uralta a határt s a kitől rettegtek a rosszban sántikáló pusztalok. Hatalmas termelt ember, akinek már a láttára is vallott a delikvens. Ugy ismerték már akkor is, mint jó rendőrt, bír a fogásának a híre nem igen szallongott be Szegedre. A szegedi felső-határ lovas pusztái s a megyei legények között sohasem volt jó a viszony, a hírnevetek lelettek egymástól. A eszenbízó szervezők, minután a kolozsvári tiszti-tanfolyam halgatója volt, egy ideig Erdélyben dolgozott, mint eszenbízóhadnagy. Ott fölsimerték benne a rendőrgenialitást s elism réz gyantán odatették, a hol aliban az időben még legjobban megvolt a régi betyárvilág lobogó tüzének az őszke, a Beszkaba. Ott vjána jarta meg a régi mód, a felelős községi bakterek lokros felügyelete alatt ugy loptak, ra-

lottak, hogy csupa gyönyörűségbe nézhette ifjú kollégái működését a pokolból a boldogult Róza Sandor. Klemm főhadnagy aztán boldogult. Még az ő ideje alatt egy utolsó nagy merénylet történt odalent. A szabadkai Geiger féle negyedmillióss kaszallony. Ma-ezonka Pál és Orszlán Pál két hó győvartára vitto végbe. Klemm Jusztin ilt Szeged alatt katonát utának. Szűregeen Martonson. Eszenbízott karóbi ismert ven pusztai besugóit mozgósította. Sötét éjjelenek tartott velük tanácsokat a szegehi országhaton. A kasz-szalópok meg is kerültek. Be is vonultak a szabadkai törvényesek fogházába meg ki is eresztették onnan. Ekkor csapta Klemm azt a nagy lármát, amelynek eredménye gyantán az igazságügyminiszter elvette a szabadkai törvényesektől ezt a nagy bandita-port s a szegedi bíróságot delegálta rá. Azóta is folyton produkálta a legjobb fogásokkal. Anyag volt ott elég, bár örökké duruzolt-e a magyarországi lassu igazság ellen. — Ha valahol a faluban — szokta volt mondani — elfog a eszenbízó egy betyárt és bevési a bíróság-hoz; a eszenbízó még haza se ért vissza a falujába, a gazember ott-hon van már megint. Vigyorgója pipát ki a kerítés mögöl. Talán abban a másik országban, a hol nem hordanak keftjű sasos porteept a eszenbízók, külön igazságot talal.

* **Gymnasiumi hangverseny.** A helybeli gymnasium az ifjúsági énekar részere harmonion beszerzése céljából a tanuló ifjúság s helybeli művészek közreműködésével folyó hó 14-én a „Polgari kaszinó” nagyeremben hangversenyt rendez. Részletes műsort lapunk jövő számban fogunk közölni.

* **Előbírás.** Mayer Antal es. és kir. ezredorvos Ujvidéken, ki többévi outlete alatt általános beosztást szivott ki; törzs-orvosvá nevezetelt ki a 16. hadosztályhoz N. Szében.

† **Gyászír.** Konoyits Jozsim rövid szenvedés után, 60 éves korában, aprilis hó 29-én, este 7 órákor meghalt. A halott testi maradványai vasárnap e hó 1-én délután 4 órákor tetették a nagy szeb temetői kápolnában örök nyugalomra.

* **Szántóvonalak a főispánál.** E czímen a „Baeska” azt újságolja, hogy jobben Szatmárvölz küldöttségéleg jartak Sandor Bela főispánal, hogy a jezyóválasztás fölötti mezelegedéseknék adjanak kifejezést. E hirrel szemben mi azonban azt újsághatjuk, hogy jobben felebezzést adtak e választás ellen a bajai fészalgrábírohok, melyben konkrét alakban mutatnak rá a történt vissza-éleésekre. Az pedig, hogy valaki a visszabest helyesli, még nem változtat a tényeken. Hinni akarjuk, hogy Szalvasszy nem fogja helyeselni.

* **Gyászír.** Jankovicsról írják nekünk; Dr. Szabó Sindor zombori gyakorló orvosról súlyos eszték ére, a menyiben egyetlen fia a 4/5 éves Pistika, e hó 2-án torokgyilkus jobb létre szenderült Gyávacszon, a hol nagyszűleli körében tartózkodott. Ritka okos és piratlan kedves gyermek mulott ki a megboldogult-ban, kit még e hó 3-án temettek el Jankovacszon. Az óriási részét, mely az egész helyiség lakósága részéről nyilatkozik, enyhítse a gyászoló apa, nagyszűlele és rekonszaj fájdalomt.

* **Lody-hypodrom.** Városunk közönségének jóformán egyedüli mulato-helye ez időnyen Lody úr czirkusza. Érthetővé válik ez azon körülmény által, hogy Lody úr társasága kitűnő művészekből van összeállítva, kik egyenként igen respektabilis produkciókat adnak elő. A mult számbanlaton felemeltett művészekhez még felemiltjük; Paivey Ede urat, a ki igen ügyes és kitartó tornász és saltomortale-ugró. Kiss Mariska kisasszony pedig a társaság egyik valóságos díszje. Sokoldalúsága lehetővé teszi, hogy a közönség majdnem minden este találkozhék vele. Kitűnő tornász, ügyes golyó karika, kes. balta és egó faklya dobó. Markulez Netzi kisasszony pedig bájos kedelmes táncosnő, a ki a közönség épp ugy megtapsol mint Kiss Mariska kisasszony produkcióit.

* **Halalozás.** Stumpfogér Ede, volt brestovacei aljegyző, aprilis hó 23-án Budapestben elhunyt, testvérei és rokoniak m. hó 25-én kísérték ki a rakosi temetőbe, örök nyugalomra.

* **Eljegyzés.** Klein Ignácz petrovoszellői kereskedő vasárnap jegyet váltott Stein Malvin kisasszonnyal, Stein Mór szegedi kereskedő bájos lányával.

* **E hó 2-án** indította meg a jankovicsi előjáróság a adománygyűjtést az aramagyei inségesek javára.

† **Halalozás.** Jánosits József, újvidéki születésű, fővárosi posta-s táviratószat april 23-én, hosszú szenvedés után Budapestben, este 3-án meghalt. A boldogult földi maradványai Budapestben beszenteltetvén, Újvidékre szállítottak és april 25-én nagy részét mellett tetették örök nyugalomra. A melyen szajtott szűleők egyetlen gyermekét vesztették el a korán elhunytban.

* **Névmagyarosítás.** Neufeld Samuel, Neufeld Izó és kiskoru Neufeld Elek ö-beest illetőségű budapesti lakosok vezetéknevük Mezei-re knt átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

* **A posta- és személyhajókra** nézve május 1-vel új menetrend lép életbe, mely szerint Újvidékről Zimonyba és Orsovára napokint este 6 óra 20 perczkor, Budapestre pedig napokint reggeli 5 órákor indul a hajó.

† **Halalozás.** Maevsinsky József újvidéki földirtokos, a Perence József rend lovagja, f. e. april 28-án, este 92. évében elhunyt. Temetése péntek d. n. 4 órákor nagy részét-mellett ment végbe.

* **Pártfogóság.** Wighart Ede kulai lakó az ottani ovodai épületet saját költségein javította ki.

* **Szabadka város** törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a honfoglalás 1000 éves örömtünnepének megörökítése céljából a sz. György és sz. Rokus külvárosokban 1893 s 1894-ben két új templomot építtet.

* **Hymen.** Dobokay Janos moholyi kántortanító f. május hó 2-án délután 5 órákor vette oltárhoz Müller Henrik bajai borkereskedő szép lányát, Viktoria kisasszonyt.

* **Adán** a másodjegyzői állás rendszeresítése felsőbb hatóságilag jóváhatagott.

* **Névmagyarosítás.** Hohenberg Ferenc keresk. segeid és öesse Hohenberg David szigorló orvos szabadkai lakosok, belügyminiszteri engedély folytán nevüket Havas-ra változtatták.

* **Az újvidéki r. k. belvárosi népiskola** épületének lerombolását heflőn kezdték meg s azóta igen serényen, lozas sletséggel folynak a leromlottási munkalatoik, hogy az új, eszios épület még ez év őszéig elkészüljön. Az építési munkalato a vasárnap megtartott árlelésen helybeli iparosokba bizáltak.

* **Késelés.** A Stuka n-ven ismert — csakhogy ezimzett — vendéglobben Újvidéken Brzak testvérek april 28 n összeszólalkozást folytán Vlavouts Kosták késéssel és vasvillával össe-visszaszurkolták, úgy hogy a sérült legalább 8 napi gyógykezelést igényel.

* **Ifju tolvaj.** Jozics Angélna, 15 éves leány — ugyan-az, ki a tenen az újvidéki temetőn kapu egyik fény os utczájában halva talált kis hrt megölésével gyanusitva volt, Újvidéken april 28. Aladi Vncok koreszambán pár krajczaron szalonáná vált a ugyan-ékkor 8 frot elolvajolt. E sikerrel be nem érve, bizonyára hasonló

száddal ugyanaz nap d. e. beállított Apró Janos százes üzletbe, hol rajta veszett, mert észrevettük, midőn a pénzben főbban kotorászott és nyomban elfogták.

*** A feketehegy-ökéri vonalrészt,** mely eddigelé a szabadtól osztálymérnökséghez tartozott, f. e. május 1-ével az újvidéki osztálymérnökséghez csatoltattak.

*** Kolosvánszki József** zentai fiú, ki tavaszszal lett besorozva s utóbbi időben Kécskemén szolgált mint haszár, a rossz katonai bánásmód miatt nyugálkossá vált. Furesa a dologban, hogy a szűk eddig nem lettek értesítve s nekik csak másoktól kellett hallaniuk fiuk haláláról.

*** Újvidék vár. törvényhatósága** legutóbbi közgyűlésén azon határozata, mely a választó-kerületek új beosztására vonatkozó s a bizottsági tagoknak eddigi számát (84) összesen 98-ra emelte, a miniszternek általi jóváhagyatott.

*** Helyőrség változása.** Az idei nagy közvárokat után a Péterváradon állomásozó 26. sz. gyalogezred Temesvára helyezték át, helyébe pedig a 26. sz. gyalogezred jön Péterváradra.

*** Nagy fák áttütelese.** Gyakran előfordul, hogy már nagyobb fákat kell átültetni, s ez legkérszerűbb a következő módon eszközölni: a fa törzselő egy méter magasságra a földet kiássuk a vastagabb gyökereket elláruszáljuk és a földet visszahánnyuk. A következő tavaszkor és nyáron a megkurtított gyökérből számtalan új szivőgyökér fakad, s az öreg gyökök sebei behelgednek. Az így előkészített fatütem a gyökök lehető megsejtése nélkül kiemeljük és a legalább 2—3 méter nagyságban kiassott gödörbe ép úgy állítjuk be, mint régi helyén volt és oly mélyen is helyezzük, ha annyira beiszapoljuk, ha a gyökerek közt hezások ne maradjanak. Ha az átültetett fatütem megörösítjük, hogy törzset és gyökereket a vihar meg nem mozgathassa, úgy az szápen fog továbbélni. Igen észérősen ezenvil a törzsöt zsup vagy gyékénnyel körülfonti és azt nedvesen tartani.

*** Egyezés kessel.** Bajmoki levelezők írja, hogy két testvér: Lelőtkai Ferenéz és József összevesszt az atyai örökségen. Egyezve sehog sem jutottak, ami annyira dühbe hozta az idősebbet, Ferenézet, hogy kést riantott öccsére s a nyilt utcán fegyessel megsejtőrkálta. Úgy vettek ki az öccsést szerető bátyja karjaiból felholtan. A gazember még azután is erősitgette, hogy meg akarta gyilkolni testvérét és meg is fogja bármikor. Átadták a szabadtól törvénysejnek.

*** A Horváth-Mamuzsich ügy.** Mamuzsich Lázár szabadtól posztemernek Horváth Mór elleni rágalmaszi és becsületesérszteri perében a szabadtól kir. járásbírószág mint büntetőbírószág előtt f. é. ápríl hó 29-én d. u. 3^{1/2} órákor folytatottat a tárgyalás, amídon a panszoltót Dr. Horváth Mór betérjeszti előterjesztés, melyben pontokint előadá azon tényeket és vadakat, melyeket panaszos ellen használt kifözözések beigazolására nézve tanúk és szakértők által konstatalni volt. Az előterjesztés után védő Dr. Mamuzsich F. előterjeszti, hogy a panszoltót által bizonyítani kívánt ténykörömlempnyek most már nem mint magan emberre, hanem mint a közp. valasztm. elnökére s mint ilyen köztisztviselőre vonatkozik, kéri tehát az eljárásnak e helyeni beszüntetését s az iratoknak a kir. ügyészség értesítésre mellett a kir. tszékhez való átátelét. Mely kérelemnek a bíróság helyt adott.

*** Tanító mint orgvadás.** A torontálmegyei Kuman községe lakói m. hó 30-án — mint levelezők írja — nagy izgatottságban voltak és pedig következő okból: Nevezett napon ugyanis egy vizsgáló bíró jött ki a fenti községe Nagy-Beeskerekéről és maga mellett rendőri fedezetet vévén Részó ottani tanító lakására menve azt bizonyos lopott tárgyak kiadására hívta fel. A tanító eleinte a sértettet akarta játszani, de csakhamar belatva ennek tarthatatlanságát szekényét kinyitotta, a honnan a vizsgáló bíró 38 drb nyakkendőtt, 100 pár kézlőt és gallért, 6 derékfűzött, legyezőket 40 frójával darabjait és számos más értékes tárgyat vett ki. A jegyzőkönyv felvételé alkalmissal nevezett tanító beismerte, hogy fentü tárgyakat bizonyos Kólkits nevű kereskedő segédjétől kapta, tényleg azonban ő csálította lopásra nevezett kereskedő segédét, a kinek mindig 2—3 frtot adott a lopott tárgyak szállítási díja fejében. Nevezett tanító sokat adott így el Kuman és vidéken pótomáron s több vevőjétől sikerült is a tárgyakat elkobozni. A legszebb a dologban az, hogy nevezett tanító még mindig állásában lévén tanítóként működik. Vajon erről a tanfelügyelő úrnak nem volna tudomása?

*** Egyiptomi sötétség uralkodik** — úgy látszik — meg Kernyaja községeben, a hol a közvilágítás áldásait még nem ismeri az ottani előjáróság, hogy olyan eset adhatja magát elő mint az alább közölt, melyet nekünk zombori iparosok beszéltek el. Ugyanis Kuláról éjjel hazafelé siető vásáros iparosaink hat kocsiával hajtottak Kernyaja községi rendkivüli sötétségében, a midőn a községi háza elé érve, a hol az országút birtelen kanyarodik, az első kocsi neki ment az ott hivalkodó lámpaoszlopok, (a lámpa persze nem volt meggyújtva) és rögtön felfordult. A nagy zajra a többi kocsin állt utas leugrott birtelen kocsijáról és minthogy a községi házával szemközti lakó vendégül tulajdonos, a ki éppen akkor kísérte ki néhány törzsvendéget, sem találta éremsenék, hogy egy lámpával kisegítette volna az utasokat és visszafordulva helyiségben minden világító eszközt eloltott; az utasok kénytelenek voltak másfél óráig gyufa világa mellett kocsiukat összerakni. Az ember baráti szeretettel tanusított vendégül, hajnalul urat az utazó közönség, az egyiptomi sötétségben lévő Kernyaját pedig a járási főszolgabíró figyelmébe ajánljuk.

*** Jó étvágyat.** A kínai gourmandok, a kik már megvetik a patkányt, egér- és kulyapess-nyit, holott a nagy tömeg ezeket még esemegeknek tekintik, most különösen szeretik a „milhi” nevű ételt. Ezek pedig egy napos, még vak egerek. Minden vendég elő elevenen teszik ezeket. Nehogy valaki zavarba jöjjön, ha Kinában ilyen tesznek elébe, megírjuk, hogyan kell ezt megenni. Az asztalon mézzel tetd edény van. Ebből belemártják az egereket és szép lassan lenyelik. Miker a mostani asszár néhány év előt esküvőre önepelte, a diszbeideknel ötven ezer forintt egér fogyott el. Ebből a a tanulság, hogy Kinában nem jó macskának lenni.

*** Új zálogház.** A szabadtól gazdasági bank által egy zálogintézet is fellállítattott, melynek ezéja minden néven nevezendő ingokra és nyers terményekre, felette olendő kölcsönök nyújtani. Ezen öngyostály pénztrószák Koch Salamon Szabadtól, kinek tekintélye és a közönség általa benne ezen üzletág felvirágására helyezett bizalma elegendő biztosítékot nyújt. (A zombori bank

vagy egyéb helybeli pénzintézet igen okosan eszelekednek, ha a hitlere szorult közönség részére is egy hasonló zálogintézetet rendezne be.) — Mint több oldalról értesültünk, a zombori zálogház csak ékszerre, artd előlegeket, pedig legfőbbben a vonatkozó misságakatok szedhetési engedély az okból adhatott: hogy a legszegényebb ember szorultságában bármily tárgyra és bármikor előteget kaplasson.

*** Házmotózás egy községi bírónál.** Ó-Kanizsáról írják, hogy ott a napokban Konez János Községi bírónál házkutatást tartottak. A bírót lopás gyanújaba keverte M. r. ki Ferenéz és álam társa, t. kanizsai lakosok. A becsületében sértett bíró, az általán gyanúsítás miatt, feljelentést tett.

*** A vetések állása.** A Duna-Tisza közén a növényzet a jó csapadék helyenkint egészen megjutott, mindazáltal telmes korra van itt is egyes részekben; ugyanis a buza Beszédhoz és Csongrádvarmögék kivételével általában gyenge, ritka és silány s csakis nehé kiégett. A roz is ugyanezen ott, a hol a buza is és még Pestvármegyében is nehé kiégett, egyebélt silány, nem bokrosodhatott kellőleg, apró és vekony szalu, a mellett azonban már szárban van. A rpezse csak nehé maradt még — virágzik. Az őzi árpa sokat javult Beszédhoz varmögében.

*** Rossz hír a kávés néniknek.** Kevés a kávé, így hát drágulni fog az ára. Legutóbb ezt írják Triesztből. Mint egy ottani nagy kávézéhez érkezett távirat mondja, Braziliának, mely eddig tudvalevőleg a világ első kávépezése és termelő országa, az idén körülbelül egy millió ballal kevesebb kávétermése lesz, mint tavál volt. Hasonló jelentések érkeznek a többi termelő országokból is.

*** A szt.-tamási mérgezés hűügyében,** mely iránt amerít lapok is élék érdeklődést tanusítanak, annyira, hogy kimerítő tudósítások beküldéséről már hónapok eleve gondoskodtak, f. évi május 12-ére tűzte ki a végtárgyalást az újvidéki kir. törvénysej.

*** Versenyeik.** Az „Achilles sport-egylet” és a szabadtól torna egylet” május hó 1-én d. u. 3^{1/2} órákor tartotta meg ezévi nyilvános tavaszi viadalt. Egyáltal it közülök az ideai szabadtól verseny naptárt is: 1892. július hó 24. A múlt évben emelhardt országos jellegű torna- és atletikai viadalk megtartása. Versenygyaloglás és vellezőpéd verseny Zentáról Palisra július hó 31. Nemzetközi úszó versenyek és labdajátékok. Augusztus 7. Viadori és bajnoki küzdelmek. Augusztus 14. Csolnák versenyek. Okt. 9. Országuti versenyek P. J. eson. Összetett versenyek lovakok ellen. 1893. január és február hóban korsolya és vitorlázásjélt versenyek. Augusztus hó 15. Tavaszás Bacsóbb Budapestre. Nemzetközi jelleggel.

*** Újdonságok az állatkertben.** Az állatkertbe a napokban érkezett meg a második állatszallítmányi érdekes állatokkal. Ebben a szállítmányban vannak olyan állatok, melyek első meg Budapestben nem voltak láthatók, s általában csak igen ritka esetben jönnek elő fogságban. Ilyen például a brazilai hangyászó állat és a nem kevésbé érdekes oroszán-főka egy óriási példány. Az állatkert jelenleg nemcsak nagy elősök, de a legirritálóbb fajú és értékes madarakkal is gazdagodt el van látva. A két utolsó állatszallítmány vételára 8400 forint volt. Lapunk azon t. olvasónak, a kik a fővárosba randulnak, ajánljuk ezen igen érdekes állatgyűjtemény megtekintését az állatkertben.

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crème színekben, simát és damaszt-metereknint 45 krtól 1 lb 65 krt (mintegy 300 különböző fajtaban) szállít egész bűnyökre, vagy egész végekbén is postából és vammentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Mintak postafordulóval küldetnek. Svajczba címzett levelekre 10 kros helyé ragasztandó. (9)

Szerkesztői üzenetek.

R. J. Jankovác. Fel fogjuk használni, de kis törelmet kérünk.

K. B. Kula. Jövő számunkban. **Hispanus Budapest.** „Egy Don Juan felesége.” Egy hét múlva.

Milties. Kis törelmet kérünk.

Ó-kanizsai csendélet.

Mitűn a belügyminiszteri államtitkár a minap azt a kellemes újságot mondotta az országának a képviselő házban, hogy Bácsmgyében a közigazgatás korrekt és kifogás nélküli, jónak látjuk imitt az ó-kanizsai közs. előjárásának a megyei alszabhoz benyújtott panaszást szöszierinti szövegeben reprodukálni. A panaszi így hangzik:

Nagyságos alispán úr! A községi önkormányzat fenntartása s a községi képviselő jogoknak minden sértésitől való megóvása, a községi képviselők legszentebb kötelessége; mert azon jogokat, melyeket a törvény és választók a községi képviselőknek és a képviselőtestületnek adnak, minden képviselő sértetlennel tartozik megörízni s utódjának átadni ezen elvöl kiindulva alolrott községi képviselők és községi képviselői tagok, mitűn a legutóbbi időben a községi önkormányzat és a képviselői jogok, a községi bíró Konez János és az egyik községi jegyző Mihály Sándor részéről súlyos sérelmeket szenvedett, kénytelenek vagyunk feljelentés útján orvoslást keresni jogaink megsejtése miatt, mert a községi képviselő testületben az az alább kifejtendő okokból lehetelenség megtenni.

Községeinkben különösen az országgyűlési képvise ovalsások óta, az önkormányzat tőjesen fel van függesztve s a bíró és a jegyző mindent önbatalmulva a községi képviselőgyűlés megkérdése nélkül, sőt annak ellenére intéznek el, s mid n ezért a képviselőtestület föl felelősségre vonni akarja: nyilt törvény sértésekkel és jogtörásokkal igyekeznek a felelőség alól kibújni el annyira, hogy a legutóbb ápríl hó 11-én megtartott közgyűlésben, midőn a képviselőtestület sérelmeinek orvoslása szempontjából indítvány tetették, a bíró a jegyző utmutatása folytán, a kérdésnek szavazás alá tevését megtagadta, s midőn a képviselőtestület addig mást tárgyalni nem akart, míg sérelmei orvoslást nem nyernek, minden törvény és jog ellenére a közgyűlést feloszlatta.

Ily eljárás egészen alkalmas arra, hogy a községeben a kedélyek a végtelékig felizzagassanak, s a községeben az eddig fennállott béke s egyetértés megzavartassék; s olyan állapotok álljanak be, mint számos más helyen az országban, melyek sajnálatos kifogásokra sőt vérengzésekre vezethetőnek.

Hogy ez az állapot be ne következék, hanem a béke s rend fenntartható legyen, s ennek folytán az eddig szíp vizsgálatnak indult községeinkben az előrehaladás és jölet biztosításnak, arra törekünk mi alolrottak, s azt csak azon uton hisszük elérhetőnek, ha a felsőbb hatóságok kivátásokhoz híven sérelmeinket megorvosolják.

Sérelmeink a következők: I. folyó évi márezus hó folyamán 2 ízben írt alá 15—16 községi képviselő kérvényt, melyben rendkivüli közgyűlést megtartást kérelmezték; s deazára annak, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 56 §-a s ennek alapján alkotott törvényhatóságilag is jóváhagyott községi szabályrendelet és pedig a képviselői közgyűlés számáról és idejéről szóló szabályrendelet (16/888. közgyűsz.) 3-ik §-a nyiltan rendel, hogy a rendkivüli közgyűlést megtartása iránti nyilatkozat vételétől számított 24 óra, de legkésőbb 3 nap alatt a rendkivüli közgyűlést összehívandó; — mégis a községi bíró és Mihály Sándor községi jegyző nemhogy rendkivüli közgyűlést összehívatk volna, hanem a rendkivüli közgyűlést kérés s 15 képviselő által aláirt nyilatkozatra elutasító végzés hoztak: azon indokolással; hogy a rendkivüli közgyűlést azért nem hívják össze, mert az azokon tárgyalatni óhajtott dolgok részint már közgyűlésen kívül az előjáróság által elintéztettek, részint pedig nem tartoznak a közgyűlés hatáskörébe.

Ezen eljárás által Konez János községi bíró, és Mihály Sándor községi jegyző nyilt törvénysejtést követett el, a mennyiben a törvény szabályrendelet végrehajtását megtagadták; mert a törvény nem ad jogot az előjárásnak arra, hogy ok bírálják el, a vány-e helye a rendkivüli közgyűlésnek, hanem azt rendel, hogy a rendkivüli közgyűlést a bíró, — ha a képviselő-testület egy nagyobb része kívánja, egybe hívti köteles.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.*

Az igazság érdekében.

A „Bácska” 33. számában „Valasz a Zombor és Vidékének” czim alatt megjelent egy közlemény, melynek szerzője x bór alá bujva a helyett, hogy a csantavéri tanügyről írt közleménnyel foglalkoznék és a községeinkben uralkodó, a czikkirő által jól megnevezett ázsiai állapotokat némileg enyhébb színben igyekezett volna feltüntetni, a mihez neki bizonyára meg is volt, mint praeparandistának a logarythmusa, el égv tudatlan és műveletlen volt arra, hogy személyemmel foglalkozzék.

Bár nem akarok verebekre ágyuval lövöldözni, de mégsem hagyhatom megjegyzés nélkül x-nek közleményét. A czikkirő gyöngye elmejéről állított ki bizonyítványt, midőn engem tudakos gymnasiastnak gunyolva (?) azt mondja, hogy én nem kritizálhatom meg tanügyemet, mert arról nincs fogalmam. Erre azt jegyzem meg, hogy középiskolák és három praeparandiát hajanában végzett, de a korrall együtt nem haladó, szük határok között mozgó ismeretek birtokában lévő tanítónak zavaros fogalma között és egy nyolcz gymnasiustól jelenleg elvégzett, általános műveltséggel bíró ifju ítélőhatósága között oly nagy a különbség, mint különbség megtételére a tek. szerk. urat kérem fel.

Minden józan gondolkozásu ember, talán csak a rövidesűd czikkirő nem, fogalmat alkothat magának, hogy milyen az eredmény egy oly intézetben, a hol egy teremben 150 növendéket tanít (ha ugyan képes) egy harmadélt képezédt végzett magántanuló. (Nem tudom, mikor tesz vizsgát és hol teszi? Szabadtól?) Nem elég-e csak ezen egy tény is szomorú iskolaügyünk festésére. Kérdem tehát, a nagy közönségtől, hogy ily körölmények között nincs-e tanácsra szükségese a csak (papiroson) képezetben, de tényleg nem létező nemes iskolázékunk derék tagjainak, kikről bátran elmondhatjuk, hogy még eddigleg nem tettek intézkedést ezen abnormalis viszonyok megszüntetésére? Aligha vannak valami nagyon túlterhelve némi meléris tapintattal.

Hogy ne lenne szomorú a tanügyünk, mikor magunknak a tanítóknak egy része nem halad együtt a korrall, nem műveli magát, a mit fényesen illusztrál ama körölmény, hogy egyik iskola udvarában, a tanító becses tulajdonát képező, a szomszéd korcsmával összeköttetésben lévő, nagy forgalomnak örvendő (a pixis pénz a tanítóé) kuglipalczon a tanítóság a községi proletár népségével együtt gyakorolja magát a sportban és élvezi a kilencz lábú betű által füzetdök két liter sillery!

Befejezetlen észtehetségét és nagyon alacsonyan járó gondolkozás módját árulta el a czikkirő azon ostoba ezelszavál „hogy haladt már tanügyünk annyira, hogy egy német ember nem bír meggazdagodni a nép tudatlanságából, mert ez a műveltember érzelmét a legkevésbé se séríti, legfeljebb jót kaczag rajta.

Tehetetlen dühnek ártalmatlan ostoba, kifakadásai bogyog-nak a czikkirőből, az objektiv igazságnak teljes mellözésével. A megvert, letipott, sárban fetregő embernek határtalan sztközödása az. Alkalmasint igen nagy hatással lévő a czikkirőra a harmadélt képezédt végzett magántanulónak a multkori közleményemben való méltányos felemlítése.

Csakhogy községeink polgársága, a mérvadó közvélemény sokkal inkább tisztában van az iskolaszék hanyag és botrányt keltő intézkedésével, semhogy ne tudná, hogy x czikkirőnek közleménye tehetetlen dühből fakadó ártalmatlan nyelvelés.

Jegyezze meg végül a czikkirő e két definíiót: Egy a korrall együtt nem haladó tanító (értem x-et) olyan valami, a miből már a világon semmi sem lehet.

Egy nyolcz osztályt végzett ifju pedig olyan valami, a miből meg minden lehet, csak talán csantavéri tanító nem.

Klein Máttyás.

* E rovatt alatt közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

4849 sz.
tkkvi 892.

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zdráhal Virter Maria budapesti lakos végrehajlatának Velimirovits Demeter zombori lakos végrehajlatát szenvedő elleni 150 frt tökésvétel és járuléki iránti végrehajlat ügyében a zombori kir. törvényszék (és járásbíró) területén lévő s Zombor határában fekvő a zombori 3591-ik sz. jk. Velimirovits Demeter tulajdonát fölveti s A + 3 sorszám a. foglalt (14504/b—14505/b) hrsz. 3 hold 524 □-öles szállásföldre és rajta levő 745 ö. i. sz. házra 680 frt ajánlati összegben ezenel megállapított kikültási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi május hó 28-ik napján délutáni 3 óraker a zombori kir. tszék mint tkkvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikültási áron alól eladni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 133 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kézzébe letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban 1892. évi április hó 11. napján.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bíró.

N. é. közönség.

Ezenel van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a kőbányai

I. magyar részvényserfőzode

főraktárát Zombor és környékére

néze átvettém és a **hordókban** és **üvegokban** való clárusítást má nappal megkezdem.

Egyben bátorodom ujonan berendezett és a modern technika minden követelményeinek megfelelő

szikvizgyáramra

utalni, a hol az egésznek kiválóan hasznos folyékony szénsv és legjobb kúti vízből készült szikvizet árusítok ugy a vendég: lős urak, valamint a n. é. fogyasztó közönségnek. Gyár és pince Zombor, vásártér, a volt esendőkarszárnyában,

a hol

Selhartz testvérek fők-fauzlete Ujvidékről is van.

Tisztelettel

Járos Gusztáv,

szikvizgyáros.

Ponyvák
Zsákok

Sebes és Beck

technikai gép és zsiradék üzlet
Budapest, Teréz körút 33. sz.

Dúsan felszerelt raktár legjobb szerkezetű

ekék-, boronák-, vetőgépek-,

rostartk-, tengeri morzsolók-,
tricurók- s egyéb gazdasági gépekben.

Szerszámok és eszközök a malom-mező-gazdászati és gépészeti szükséglethez.

Valódi Oliva. Árjegyzékek
Gépolaj. kívánatra
bermvente és ingyen

Hamisítatlan
Monfalconi
kenőcs.

Bajos minták magányos verőknek ingyen és bérmentve. Szabóknak mintakönyvek bérmentlenül.

Öltözetekre való szövetek.

Peruvien és Dosing a magas klerus számára, szabályszerű szövetek es. kir. hivatalnokl egyenruhára, hadastyánok, tüzőtlők, tornászok számára, liberákra, billardok és játékszatók szövetek, loden vízhatlan vadászakabátoknak, mosó szövetek, utazóplaidok 4 fittól 14 frt-ig.

A ki érdekemes, becsületes, tartós, tiszta gyapjú szöveteket és nem olcsó rongyokat akar venni, a melyek minden kalmáról úvaron adnak el s alig a szabadját érik, az forduljon

Stikarofsky Jánoshoz

Brünnbe

Állandó szövetraktár 1/2 millió frton felül.

A szarazföld legnagyobb üzlete.

Figyelemre méltó! A t. közönség oly ezégek ellenében intetik, a kik „maradványokat”, couponsokat 3-10 m. nagyságban és ugynevezett szalonöltözetekhez való „levágások”-at feldícsörnek. Már ezen egyforma hosszmejelölésben fekszik nyilvánvaló szélhámosság, mivelhogy az ilyen maradványok stb. dívatlan, elhont és elemn ártusítható darabokból vágtának ki.

Ilyen haszontalan portéka, melyet azigen ezégek 2 és 3 kézből vásárolnak össze, a vételár alig egyharmadát érik meg.

Küldés csak utánvét mellett, 10 forinton felül bérmentve.

Levelezés német, magyar, esch, lengyel, olasz és francia nyelven.

Urak,

a kik neml gyengességben szenvednek, kéréjk a Volta tanár után szerkesztett, minden államban szabadalmazott „RE-FECTOR” galv. electr. készülékről szóló illusztrált könyvet önhasználatra. A testen való ártalmatlan viselés biztosítja. Legtöbb orvos által kipróbálva, ajánlva és rendelve. A szelben kéymelen elhelyezhető. Rópiratok ingyen (borított alatt 10 kros bélyeg ellenében)

THEO BIERMANNs, electrotechnicus

által,

Bées I. Schulerstrasse 18.

Bor-kivonat.

Egy pillanatnyi előállítás a kitünő egészséges bornak, mely semmivel sem különbözik az igazi természetes bortól, ajánlom ezen törvényileg védett

különlegességemet.

Ára 2 kílónak (körülbelül 100 liter bort ad ki) 5 ft 50 kr.

Utastás ingyen adatik hozzá. A legjobb eredményért és egészséges gyártmányért jótalok.

Spiritus-megtakarítás

érhető el az én fölművelten erősítő-essenziummal a palinkának. Ez az itatoknak erlemes és jó izt ad és csak nálam kapható. Egy kíló ára 3 frt 50 kr. (600—1000 liter) használati utastás ingyen.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom még kílónfelé essenziumomat.

Rum, Cognac, valamint Hqueurek gyártására, stb. fölművelten engedményyel. Receptek ingyen adának árjegyzékek ingyen.

Pollak Károly Fülöp

Essenz-különlegességek gyára Prága.

Solid helyettesek kerestetnek.

A 104 év óta jó hírnévben részesülő, a hálatatok ezrével kitünőnek elismert, a vukovári „Zum gold. Stern” emizett gyógyszer-tár Kirehbaum F.

arcz-pomadéja

nagyon jó hatású, a „Goldstern-Sele”-nak nevezett szappammal használva, az arznak mindenféle lajában, mint: szepők, májfoltok, porsenek, arcvörösség, valamint az arcz és kezeken mutatkozó minden tisztatlanságnál. Továbbá az ugynevezett „Goldstern-Poudre”, mely a talmatlanságra való kezeskedés mellett kelleg letarkva, fokeltesen láthatlan, a bőrnek nyugodt ide szimozett köleszoz: a „Goldstern-Crème” a bőr edössége, darabossága ellen; a „Goldstern-Haarwasser” a haj kibúllása, a korpaképződés ellen és a hajlajaj erősítésére.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek. 1 frton alul nem küldök. — Ára: egy köcsög pomadé szappan és Goldstern-Crème, egyenként 60 kr., a poudre 1 frt 50 kr., a hajvíz 1 frt 20 kr. — Miből: a pomadéknak sok utának a van, határoztan csak „Kirehbaum F.” arczpomadéja, a vukovári (Slavonia) „Arany osillag”-hoz emizett gyogyszerártól kell kérni. 7-10

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalommal, nagy terjedelmével fogva a legelőssőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értekléseinél gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatosága, kitünőssége, a különféle olvasmányok gazdag tárháza tetteik népszerűt. A kormányköröben előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrejeltes-beszéde tárgyilagossá hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közli. Barmely parthoz tartoznak is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponkint megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát s világtudalom legkitünőbb íróinak legjobb regényeiben, talál benne tereztáztíketek legjobbjá íróinkat, divattudósítást. Parisból stb., ugy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatival a versenyt kiállthatna.

S ez el szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közzgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólérsültségek tekintetében utolérhetetlennek van elismerve a magyarságban. Egyik legjobbj érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események esmertetése körül soha semminem tekintetből sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötte áll minden pártérdeknél és csak az igazságot szolgálja. Az egész sájtóban legusgyöbber terjedelmű országgyűlési tudósításainak is mindenkör a partketitelenek föllemelekéző részreh-játalanság szerezte meg a közölsérmert, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul talbe idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s társzdel tudósításainak bőségevel a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évizted óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenül vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar- és mezőgazdasági forgalomban magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendszer rovatokban s a fölmértő eseményekről leg usgyöbber terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül vegre csak az „Egyetértés” 3 specialis rovatát említi meg, melyek országos hírré tetek szert Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mundezyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:
CSÁVOLSZKY LAJOS.

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:
Dalszínház-utca 1. szám.
(Az operaházal szemben)

A DREHER ANTAL-féle kiviteli palacször

Megrendelési czim: **Dietrich és Gottschlieg Budapest,**
vagy: **Dreher Antal Kőbánya.**

Csakl teljesen fölöppött, tehát tökélytlen kiviteli sör szökődése, folyton friss üvegkötésben, a minőség hamisítlan volta mellett keszség vállalattal.

Nagybani fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.
Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Mintán gyakran megtörtént, hogy idegen készítmény és gyöngyöbber minőségű SÖRÖK DREHER ANTAL kiviteli söre czim alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-féle kiviteli sörfogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üvegeimkét, melyen a Dietrich és Gottschlieg név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyeimkükbe ajánljuk.

Figyelmeztetés!

1-5